

Kadernota 2024

Versie: Vastgesteld door Raad

20 Juli 2023



Uitgangspunten Begroting 2024 -2027

Aantal woningen en inwoners 2024 - 2027	13
Personeelskosten	15
Prijsindexering	16
Indexering belastingen en tarieven	17
Rente	19
Algemene uitkering	20



Aantal woningen en inwoners 2024 - 2027

De prognose voor het aantal woningen en inwoners hebben we geactualiseerd, zie onderstaande tabellen.

Woningaantallen	2024	2025	2026	2027
Stand 1 januari	16.630	16.884	17.155	17.492
Plantage de Sniep	-	40	-	-
Holland Park - West	-	-	299	-
Holland Park - Oost	200	96	-	-
Holland Park - Zuid	-	-	-	375
Bergwijkdreef (containerwoningen De Key)	-	-	-	-
Campus Diemen-Zuid	-	-	-	300
Ouddiemerlaan	3	-	-	-
Arent Krijtsstraat	51	-	-	-
Hof van Saan	-	135	-	-
Buitenlust	-	-	38	-
Harmonielaan	-	-	-	100
De Griend	-	-	-	-
Areaalontwikkeling	254	271	337	775
Stand 31 december	16.884	17.155	17.492	18.267
<i>Toename in % t.o.v. voorgaand jaar</i>	<i>1,5%</i>	<i>1,6%</i>	<i>2,0%</i>	<i>4,4%</i>

Bovenstaande tabel geeft inzicht in de woningbouw tot en met 2027. De oplevering van het aantal woningen fluctueert behoorlijk. Aangezien we de woning- en inwonersaantallen ook gebruiken voor de berekening van onze inkomsten van het Rijk (de algemene uitkering) gaat het saldo in het meerjarenperspectief ook fluctueren. Dit maakt het lastig te sturen op een structureel sluitende begroting. Daarom is besloten de woningen en inwoners te prognosticeren op basis van de gemiddelde groei. Bovenstaande woningbouwambities leiden tot een gemiddelde woningbouw van 400 woningen voor de komende acht jaar. Vorig jaar gingen we uit van 530 woningen in een periode van zes jaar.

Op basis van het uitgangspunt van de gemiddelde groei ziet de woninggroei er als volgt uit:

Woningaantallen	2024	2025	2026	2027
Stand 1 januari	16.630	17.030	17.430	17.830
Gemiddelde woninggroei per jaar	400	400	400	400
Stand 31 december	17.030	17.430	17.830	18.230
<i>Toename in % t.o.v. voorgaand jaar</i>	<i>2,4%</i>	<i>2,3%</i>	<i>2,3%</i>	<i>2,2%</i>

Op basis van de huidige woning- en inwonersaantallen gaan we uit van 2 inwoners per woning. Dat leidt tot de onderstaande toename van het aantal inwoners.

	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	32.940	33.740	34.540	35.340
Toename aantal inwoners	800	800	800	800
Prognose Kadernota 2022	33.740	34.540	35.340	36.140
<i>Toename in % t.o.v. voorgaand jaar</i>	2,4%	2,4%	2,3%	2,3%

Personeelskosten

Onderstaand een overzicht van de verwachte aanpassingen van de personeelskosten in 2024.

Personeelskosten	2024	2025	2026	2027
Stelpost loonindexering ambtenaren (4,70%)	-995	-995	-995	-995
Totaal personeelskosten	-995	-995	-995	-995

Loonindexering personeelskosten

De op 6 april 2023 bekrachtigde CAO voor gemeenteambtenaren loopt tot en met 1 januari 2024. Voor 2024 zijn er nog geen loonafspraken gemaakt. Voorstel is de personele budgetten te indexeren met 4,7%.

De indexering is gebaseerd op de verwachtingen van het Centraal Economisch Planbureau (CEP) van maart 2023. De indexering baseren we op het kengetal 'Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers'. Dit is de gemiddelde stijging van de lonen en salarissen van de collectieve sector die verwacht wordt voor 2024. Deze indexering is toegepast op de huidige salarisbegroting van Diemen en leidt tot een structurele kostenstijging van € 995.000.

Prijsindexering

De programmabegroting van Diemen stellen we voor het meerjarenperspectief op met constante prijzen. Dat betekent dat het prijspeil van het begrotingsjaar wordt doorgetrokken naar de volgende jaren; er vindt geen meerjarige inflatiecorrectie plaats. De huidige economische situatie is onstabiel en maakt een betrouwbare inschatting lastig.

We stellen voor de jaarlijks exploitatiebudgetten voor uitgaven en inkomsten voor het begrotingsjaar te indexeren met 3,9%. Bij de uitgaven betreft het de budgetten voor diensten en leveringen.

Bij de inkomsten betreft het voornamelijk de indexering van huur- en pachtopbrengsten.

De index voor de exploitatiebudgetten bedraagt 3,9%. De indexering is gebaseerd op de verwachtingen van het Centraal Economisch Plan uitgegeven door het Centraal Plan Bureau (CPB) per maart 2023 voor het jaar 2024 en betreft het kengetal 'Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)'. Dit is de gemiddelde stijging van de prijzen van de netto materiële consumptie van de collectieve sector.

Voor de indexering van subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen wordt ook een percentage van 4,3% aangehouden. Dit is het gemiddelde van de loon- en prijsindexering.

De kosten van Duo+ bestaan voornamelijk uit personeelskosten. Daarom schakelen we de indexering van de bijdrage aan Duo+ gelijk aan onze eigen personeelskosten, 4,7%.

Prijsindexering	2024	2025	2026	2027
Lasten				
Overige goederen en diensten (3,90%)	-535	-535	-535	-535
Subsidies (4,3%)	-235	-235	-235	-235
Bijdrage aan verbonden partijen (4,3%)	-180	-180	-180	-180
Bijdrage aan Duo+ (4,7%)	-350	-350	-350	-350
Totaal lasten	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
Baten				
Huur- en pachtopbrengsten (3,9%)	80	80	80	80
Totaal baten	80	80	80	80
Totaal prijsindexering	-1.220	-1.220	-1.220	-1.220

Indexering belastingen en tarieven

Voorstel is de belastingontvangsten conform de prijzen te indexeren met 3,9%.

Indexering belastingen (3,9%)	2024	2025	2026	2027
OZB woningen eigenaren	210	210	210	210
OZB niet-woningen eigenaren	90	90	90	90
OZB niet-woningen gebruikers	75	75	75	75
Toeristenbelasting	25	25	25	25
Totaal Indexering belastingen	400	400	400	400

Ontwikkeling lokale lastendruk

Meer dan andere jaren zal onderzocht worden in hoeverre de verhoging van de lokale belastingen kan bijdragen aan de structureel sluitend meerjarenperspectief. In eerste instantie gaan we uit van een indexering van 3,9%. Deze is gelijk aan de indexering die we voor de overige inkomsten en uitgaven aanhouden.

Kostendeekkende tarieven

In de nota 'Lokale heffingen 2016 gemeente Diemen' zijn de uitgangspunten voor de tariefstelling van de kostendeekkende tarieven/belastingen vastgelegd. Planning is deze nota in 2024 te actualiseren.

- Afvalstoffenheffing

Afvalinzameling en -verwerking wordt steeds duurder. Zo leverde het thuiswerken in coronatijd veel extra afval op met alle extra kosten van dien. Meer recent hebben we te maken met inflatie en fluctuerende grondstofprijzen. Ter uitvoering van het Afvalplan 2020 hebben we geïnvesteerd in uitbreiding van voorzieningen voor inwoners om het afval beter te kunnen scheiden. De afgelopen jaren is het tarief van de afvalstoffenheffing beperkt gestegen. De tekorten vingen we op uit het egalisatiefonds en de algemene reserve. Dit is een ongewenste situatie. Ook voor 2024 zal het huidige tarief voor de afvalstoffenheffing niet kostendeekkend zijn. De kosten van Meerlanden zullen als gevolg van de inflatie stijgen. Opgeteld met de tekorten die we jaarlijks al hadden, ontkomen we er niet aan om de afvalstoffenheffing dit jaar te verhogen. We komen daarop terug bij de begroting 2024.

- Rioolbelasting

In 2023 is gestart met de actualisatie van het gemeentelijk rioleringsplan, straks Gemeentelijk Waterplan genoemd. Uit de eerste doorberekeningen lijken hier voor de korte termijn geen grote tariefsontwikkelingen te ontstaan. Dit mede omdat de stand van de egalisatievoorziening nog toereikend is. Vooralsnog stellen we voor de tarieven 2024 met de jaarlijkse prijsindexering van 3,9% te verhogen.

- Leges omgevingsvergunningen

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt de legesverordening. Het is nog onduidelijk welke effecten dat heeft op de kostendeekkendheid van de tarieven voor bouwleges. Naast de wijziging van de te ontvangen leges op basis van de Omgevingswet is vooral de uitgavenkant onzeker. Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie maar de effecten voor de langere termijn zijn nog onduidelijk. In eerste instantie houden we voor 2024 de jaarlijkse indexering van 3,9% aan. In 2024 doen we een uitgebreid onderzoek naar de tariefstelling voor de langere termijn.

- Parkeertarieven

Het gereguleerd parkeergebied in Diemen breidt steeds verder uit. Dit heeft grote impact op zowel de uitgaven als de inkomsten voor het betaald parkeren. Uitgangspunt is dat het betaald parkeren een 100% kostendekkende exploitatie heeft. Bij de vaststelling van de nieuwe parkeerverordening 2024 doen we voorstellen voor de tarieven 2024.

- Toeristenbelasting

De laatste jaren is de toeristenbelasting trendmatig verhoogd met het jaarlijkse indexcijfer. Het huidige tarief bedraagt € 2,17 per persoon per nacht. We gaan onderzoeken hoe ons tarief toeristenbelasting zich verhoudt met de omliggende Amstelland-gemeenten en komen met een voorstel terug bij de begroting 2024.

Rente

Voor het te hanteren interne rentepercentage sluiten we aan bij de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV gaat uit van de gemiddelde rente van de uitstaande geldleningen. In onderstaande tabel de wijze van berekening.

Lening afgesloten bij:	Soort lening	Hoofdsom (in €'s)	Jaar aflossing	Rente%
BNG	Fixe	6.000.000	2024	1,949%
Provincie Groningen	Fixe	5.000.000	2025	1,300%
BNG	Fixe	5.000.000	2025	1,958%
BNG	Fixe	7.500.000	2031	0,900%
Aegon Levensverzekering	Fixe	7.500.000	2035	1,030%
BNG	Fixe	6.000.000	2036	1,550%
BNG	Fixe	7.500.000	2042	2,080%
BNG	Fixe	5.000.000	2043	3,110%
Totaal	-	49.500.000	16.261	
Gemiddeld rentepercentage				1,73%

Het BBV maakt onderscheid voor de te berekenen rente bij grondexploitatie. Bij grondexploitatie moet de rente gecorrigeerd worden met de verhouding tussen het totale vermogen en het vreemd vermogen.

Er mag met maximaal 0,5% verschil afgerond worden. Voor zowel de resultaten van de grondexploitatie als de toerekening van rente naar de exploitatie is het van belang niet te veel renteschommelingen te hebben. Voorstel is het rentepercentage voor grondexploitatie in 2024 te handhaven op 1,5%.

Gewogen gemiddelde rentepercentage voor grondexploitatie	
Vreemd vermogen / Totaal vermogen x gemiddeld rentepercentage	
€ 102 miljoen / € 135 miljoen x 1,73 % = ¹	1,31%
Afgerond gewogen gemiddeld rentepercentage voor grondexploitatie	1,50%

Rentepercentages begroting 2024:

1. Rente grondexploitatie 1,5%;
2. Rente investeringen 3,5%;
3. Rente investeringen GRP wordt 3,0% conform laatst vastgestelde GRP (waaronder ook de investeringen in het te actualiseren Gemeentelijke Rioleringsplan);
4. Rente langlopende leningen.

Jaar	Rentepercentage
2024	3,50 %
2025	4,00 %
2026	4,50 %
2027	4,50 %

¹ Bron: Balans in Begroting 2023

Algemene uitkering

Als uitgangspunt voor de Kadernota 2024 is de Meicirculaire 2023 gebruikt en de woningen en inwoners zoals benoemd in de uitgangspunten van deze kadernota. Tevens is het jaar 2024 niet langer op constante prijzen berekend maar op basis van de indexering die het Rijk heeft gebruikt. De jaren 2025 tot en met 2027, zijn net zoals de uitgaven in de begroting wel weer op basis van constante prijzen berekend.

In onderstaande berekening is nog geen rekening gehouden met de effecten van de herverdeling van het Gemeentefonds. Het nu meegenomen effect is gebaseerd op de stand van zaken zoals nu bekend. Dit houdt in dat we voor een groot deel van het negatieve effect nog gecompenseerd worden (€ 2,9 miljoen). Er wordt nog onderzocht en gediscussieerd tussen het Rijk en de VNG hoe de herverdeling in te passen. De resultaten van dit onderzoek worden in de loop van 2024 verwacht.

Over de wijzigingen als gevolg van de Septembercirculaire 2022 en de Decembercirculaire 2022 bent u middels aparte informatieve memo's geïnformeerd.

Tegelijkertijd met de Kadernota ontvang u de memo over de Meicirculaire 2023. De effecten van de Meicirculaire zijn in de cijfers van de kadernota verwerkt.

Wat opvalt is dat door de stagnatie van de woningbouw de algemene uitkering dermate lager is dat de indexering als gevolg van loon- en prijsstijging zo goed als teniet wordt gedaan. Dit komt deels door het lagere aantal woningen en inwoners zoals eerder geprognosticeerd in de Programmabegroting 2023. Het negatieve effect dat zich voordoet in 2024 loopt steeds verder op richting 2027.

Een ander groot nadelig effect is de correctie als gevolg van de WOZ-waarden. In Diemen (en omgeving) zijn vorig jaar in verhouding met de andere gemeenten de WOZ-waarden harder gestegen. Dit heeft een negatief effect bij de verrekening in de algemene uitkering.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Effecten Septembercirculaire 2022				
Accresontwikkeling	840	265	1.470	-715
Afrondingsverschillen	5	-	65	60
Totaal effect Septembercirculaire 2022	845	265	1.535	-655
Effecten Decembercirculaire 2022				
Accresontwikkeling	-335	-340	-345	-350
Totaal effect Decembercirculaire 2022	-335	-340	-345	-350
Effecten Meicirculaire 2023				
Accresontwikkeling	2.930	2.975	2.640	4.120
Doorberekening aanpassing maatstaven woningen en inwoners	-1.665	-2.265	-2.675	-2.010
Taakmutaties	1.535	1.085	5	5
Incidentele, decentralisatie- en specifieke uitkeringen	-130	-130	-130	-130
WOZ (waardemutatie en aanpassing rekentarief)	-1.020	-1.005	-995	-1.105
Participatie	170	165	155	145
Mutaties stelposten	-1.045	-965	-315	-525
Totaal nieuwe uitgangspunten Kadernota 2024	775	-140	-1.315	500
-	1.285	-215	-125	-505